

Z ŻYCIA ŚODR

2 Producenci truskawek na Targach w Nadarzynie

3 Szczęśliwe króliki

SPECJALIŚCI RADZĄ

6 Ochrona zdrowia zwierząt

7 Jak prawidłowo przygotować jałówkę do wysokiej laktacji

8 Ubijać czy nie ubijać?

10 Zalecenia pszczelarskie na miesiąc luty

12 Prawnik radzi - Wycięcie drzewa na własnej działce

ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJEMY

13 Smog nadal atakuje

14 Wapnujemy z dopłatą

NOTOWANIA

15 Ceny rynkowe

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH

19 Spotkanie członków Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych

23 Hodowla danieli i jeleni intrygującą alternatywą dla gospodarstw ekologicznych

24 Warto przemyśleć już teraz

SYGNAŁY

26 FADN w woj. śląskim w latach 2009-2014

28 Programm wieloletni IUNG-PIB na lata 2016-2020

29 Płatności dla rolników za ograniczenie dostaw mleka

30 Uwaga! Ptasia grypa w Polsce

31 Czad i ogień obudź czujność

32 Konkurs „Zaczarowana choinka”

DOM I OGRÓD

34 Potrawy z ziemniaków

36 Czy wiesz co potrafi mózgi?

Przyjmujemy do druku
REKLAMY, OGŁOSZENIA, ARTYKUŁY
SPONSOROWANE - zgodnie z cennikiem.
Drobne ogłoszenia rolników
zamieszczamy bezpłatnie.

PRENUMERATĘ można zamówić
bezpośrednio w redakcji lub u doradców.

*Redakcja nie odpowiada za treść reklam,
ogłoszeń i artykułów sponsorowanych.*

*Redakcja zastrzega sobie prawo do
dokonywania skrótów i przetwarzania
materiałów prasowych.*

Adres wydawcy i redakcji:**ŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
ODDZIAŁ W MIKOŁOWIE**

ul. Gliwicka 85, 43-190 Mikołów
tel.: 32 325 01 49, 32 325 01 57, fax 32 325 01 44
e-mail: M.Hankiewicz@odr.net.pl

Redakcja: Maurycy Hankiewicz - redaktor naczelny,
Karina Kwaśniewska, Bernadeta Pieter

Zdjęcie na okładce: K. Kwaśniewska
Druk: Drukarnia TOP DRUK w Łomży
Nakład: 2600 egz.

WARTO PRZEMYŚLEĆ JUŻ TERAZ

Już za kilka tygodni rozpocznie się kolejny rok składania wniosków na dopłaty bezpośrednie, z ewentualną możliwością deklarowania przyjęcia zobowiązań w ramach programu rolno-środowiskowo-klimatycznego lub rolnictwa ekologicznego z PROW 2014-2020.

Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne są ściśle określonym zakresem wymogów, które muszą być realizowane w gospodarstwie przez nieprzerwany okres 5 kolejnych lat.

Program rolno-środowiskowo-klimatyczny składa się z 7 pakietów, z których 6 podzielonych jest jeszcze na 28 wariantów.

Wsparcie finansowe w programie rolno-środowiskowo-klimatycznym to określona stawka płatności do hektara lub sztuki zwierząt.

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone - 400 zł/ha.

Pakiet 2. Ochrona gleb i wód

2.1. Międzyplony - 650 zł/ha.

2.2 Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20% 450 zł/ha.

Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych - 1964 zł/ha.

Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000

4.1 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe - 1276 zł/ha

4.2 Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla - 1043 zł/ha

4.3 Murawy - 1300 zł/ha

4.4 Półnaturalne łąki wilgotne - 911 zł/ha

4.5 Półnaturalne łąki świeże - 1083 zł/ha

4.6.1 Torfowiska - wymogi obowiązkowe - 600 zł/ha

4.6.2 Torfowiska - wymogi obowiązkowe i uzupełniające - 1206 zł/ha

4.7 Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO) - 600 zł/ha

4.8 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków (rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki) - 890/ha

4.9 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków (wodniczki) - 1199 zł/ha

4.10 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków (dubelta lub kuklika wielkiego) 1070 zł/ha

4.11 ochrona siedlisk lęgowych ptaków (derkacza) - 642 zł/ha.

Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000

5.1 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe - 1276 zł/ha

5.2 Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla - 1043 zł/ha

5.3 Murawy - 1300 zł/ha

5.4 Półnaturalne łąki wilgotne - 911 zł/ha

5.5 Półnaturalne łąki świeże - 1083 zł/ha

5.6.1 Torfowiska - wymogi obowiązkowe - 600 zł/ha

5.6.2 Torfowiska - wymogi obowiązkowe i uzupełniające - 1206 zł/ha.

Pakiet 6 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

6.1 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie w przypadku uprawy - 750 zł/ha

6.2 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie w przypadku wytwarzania nasion lub materiału siewnego - 1000 zł/ha.

Pakiet 7 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

7.1 Zachowanie lokalnych ras bydła - 1600 zł/szt.

7.2 Zachowanie lokalnych ras koni - 1500 zł/szt.

7.3 Zachowanie lokalnych ras owiec - 360 zł/szt.

7.4 Zachowanie lokalnych ras świń - 1140 zł/szt.

7.5 Zachowanie lokalnych ras kóz - 580 zł/szt.

W zakresie pakietów i wariantów występują określone wymogi związane głównie z wdrażaniem praktyk rolniczych służących ochronie środowiska na obszarze użytków rolnych gospodarstwa i utrzymaniu naturalnego krajobrazu.

W pakiecie 1. Rolnictwo zrównoważone, należy przestrzegać określonej ilości roślin uprawianych w danym roku, a w ciągu 5 lat przestrzegać także specyficznych zasad zmianowania. Istotnym wymogiem jest nawożenie w oparciu o corocznie opracowywany plan nawozowy. Poza tym należy wykonywać tzw. praktyki dodatkowe np. wysiew międzyplonów.

W pakiecie 2. Ochrona gleb i wód. Wariant 2.1 międzyplony, należy wysiewać międzyplon złożony z określonej mieszanki roślin, przestrzegać termin wysiewu i przyorywania biomasy międzyplonu.

Wariant 2.2 Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%, wysiewać w określonym terminie mieszanki traw na stokach, przestrzegać wskazanych terminów wypasu lub koszenia założonych pasów ochronnych.

W pakiecie 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych, zaleca się utrzymywanie drzew owocowych określonych gatunków i odmian, które mają co najmniej 15 lat. Wykonywać w sadzie zadeklarowanym do pakietu, podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych np. cięcia sanitarnego drzew.

Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 i pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000, obejmuje wymogi związane z przestrzeganiem terminów koszenia lub/i wypasów oraz koniecznością pozostawiania nieskoszonych fragmentów działek rolnych, które mają powierzchnię powyżej 1 ha. Poza tym w zobowiązaniach tych pakietów istnieje obowiązek nie tylko złożenia ściętej biomasy, ale także jej usunięcia z działki rolnej najpóźniej do 1 marca kolejnego roku.

Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie, Wariant 6.1 – uprawa odmian regionalnych lub amatorskich zarejestrowanych w krajowym rejestrze, nakłada między innymi obowiązek zakładania plantacji z kwalifikowanego materiału siewnego w pierwszym i czwartym roku uprawy. Wariant 6.2 – wytwarzanie materiału siewnego zarejestrowanych w krajowym rejestrze roślin odmian regionalnych lub amatorskich, obejmuje konieczność prowadzenia plantacji nasiennej, zgodnie z przepisami o nasiennictwie.

Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie. Realizacja tego pakietu związana jest z objęciem programem ochrony zasobów genetycznych określonej ilości zwierząt płci żeńskiej. Wariant 7.1 Zachowanie lokalnych ras bydła – co najmniej 4 krowy tej samej rasy, wariant 7.2 Zachowanie lokalnych ras koni – co najmniej 2 klacze tej samej rasy, wariant 7.3 Zachowanie lokalnych ras owiec – od 10 do 30 owiec matek (zależnie od rasy), 7.4 Zachowanie lo-

kalnych ras świń – od 8 do 10 loch (zależnie od rasy), 7.5 Zachowanie lokalnych ras kóz – 3 kozy matki.

Analizując warunki przystąpienia do programu rolno-środowiskowo-klimatycznego należy wiedzieć, że pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone, pakiet 2. Ochrona gleb i wód oraz pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie może być realizowany tylko na gruntach oranych. Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 oraz pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 na trwałych użytkach zielonych lub w niektórych przypadkach na tzw. obszarach przyrodniczych.

Przystąpienie do zobowiązań programu rolno-środowiskowo-klimatycznego, związane jest także z przygotowaniem dla gospodarstwa planu rolno-środowiskowo-klimatycznego, a w przypadku pakietów przyrodniczych także ekspertyzy przyrodniczej.

Te niezbędne dokumenty mogą dla gospodarstwa przygotować uprawnieni doradcy rolnośrodowiskowi i eksperci przyrodniczy.

Pozyskanie wsparcia finansowego w ramach zasygnalizowanego wyżej działania PROW 2014-2020, jest realne dla wielu gospodarstw rolnych. Wymaga jednak dokładnego zaznajomienia się z warunkami przyznawania tej pomocy zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz.U. 2015, poz. 415 z 2015 z późn. zmianami) i korzystania z doradztwa oraz szkoleń organizowanych w tym temacie przez Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w województwie śląskim.

Maria Siąkała
Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska